



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-03-27 Nr. 4D-2015/2-399
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Lietuvos Respublikos Seimo nario Edvardo Žakario (toliau vadinama – Seimo narys) persiūtą X, Šiaulių miesto [...] namo (toliau vadinama – Namas) gyventojos (toliau vadinama – Pareiškėja), pakartotinį skundą dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant Namo šildymo, atnaujinimo klausimus, vykdant statinių naudojimo priežiūrą įstatymų nustatyta tvarka bei Namo bendrijos valdymo organų vykdytos veiklos priežiūrą ir kontrolę.

2. Seimo narys pateikė Pareiškėjos 2014-01-06 prašymą, kuriame nurodomos aplinkybės buvo išnagrinėtos 2014-04-09 ir surašyta atlikto tyrimo pažyma Nr. 4D-2014/2-34. Seimo narys nurodo, kad „Pareiškėjos teigimu, situacija nepasikeitė, Seimo kontrolieriaus rekomendacijos nevykdomos“, ir prašo „padėti spręsti gyventojų problemą“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta).

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

3. Seimo kontrolierius, išnagrinėjęs Pareiškėjos, skundą (Seimo kontrolieriaus 2014-04-09 pažyma Nr. 4D-2014/2-34):

3.1 *nustatė:*

1) „Savivaldybė nepagrįstai teigė, kad „iki šiol nė vienas Namo savininkas nepareiškė noro dėl šildymo būdo pakeitimo ar dėl Namo atnaujinimo (modernizavimo, nei dėl Namo būklės, nei dėl bendrijos valdymo organų veiklos. [...] Savivaldybė dar 2010 metais teigė, kad į Savivaldybę kreipėsi socialinio būsto nuomininkai dėl Namo šildymo, o 2011 metais Namo bendrijos susirinkime jau buvo svarstomi klausimai dėl Namo šildymo būdo keitimo ir Namo atnaujinimo; 2013 metais Pareiškėja ir B Savivaldybei pateikė Namo gyventojų apklausos dėl Namo atnaujinimo (modernizavimo) rezultatų lentelę; visuose prašymuose Pareiškėja nurodo ir blogą Namo būklę“;

2) „Savivaldybė nepagrįstai, nesilaikydama Statinių naudojimo priežiūros tvarkos aprašo reikalavimų, iki 2014 metų [*pastaba:* tik po Seimo kontrolieriaus kreipimosi] nebuvo nė karto atlikusi Namo naudojimo techninės priežiūros; Namo termovizija atlikta taip pat tik po Seimo kontrolieriaus kreipimosi“;

3) „Savivaldybė nepagrįstai, nors Seimo kontrolierius prašė, neatliko Namo bendrijos valdymo organų vykdytos veiklos priežiūros bei kontrolės“;

4) „Savivaldybė nepagrįstai iki šiol neišsprendė klausimų, susijusių su Namu šildymo būdo keitimu arba Namu atnaujinimu (modernizavimu), t. y. negavę atsakymo iš Švietimo ir mokslo ministerijos, toliau jokių veiksmų nesiėmė, neatliko Namu techninės ekspertizės arba Namu termovizinių tyrimų [*pastaba*: iki Pareiškėjai pateikiant skundą Seimo kontrolieriui]“;

5) „Savivaldybė neefektyviai bei neracionaliai valdo Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą“;

3.2. *konstatavo*:

1) „Savivaldybė, kuriai Name nuosavybės teise priklauso 31 butas iš 50 butų [*pastaba*: 62 procentai] ir kuri turi sprendžiamąjį balsą, nepakankamai rūpinosi jai priklausančiu socialiniu būstu, netinkamai vykdė Namu naudojimo techninę priežiūrą bei Namu bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę“;

2) „Pareiškėjos skundas dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Namu šildymo, atnaujinimo klausimus, vykdant statinių naudojimo priežiūrą bei Namu bendrijos valdymo organų vykdytos veiklos priežiūrą ir kontrolę įstatymų nustatyta tvarka pripažintinas pagrįstu“;

3.3. *rekomendavo* (toliau vadinama – Rekomendacijos):

3.3.1. „*Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui*“:

1) informuoti (pridedant tai patvirtinančius dokumentus) apie statinio techninės priežiūros patikrinimo 2014-02-07 akte pateiktų reikalavimų vykdymo rezultatus;

2) atlikti Namu bendrijos valdymo organų vykdytos veiklos priežiūrą bei kontrolę ir pateikti motyvuotas (paremtas Savivaldybės nustatytais faktinėmis aplinkybėmis ir konkrečiomis teisės aktų nuostatomis) išvadas, ar Namu bendrijos pirmininkas 2012–2013 metais tinkamai atliko (ir šiuo metu atlieka) teisės aktais nustatytas pareigas;

3) skubiai spręsti Namu šildymo būdo keitimo arba Namu atnaujinimo (modernizavimo) klausimus bei priimti sprendimą; informuoti (pateikiant tai patvirtinančius dokumentus) apie 2014-04-10 Namu butų ir patalpų savininkų susirinkime priimtus sprendimus;

4) imtis priemonių, kad būtų laikomasi Statinių naudojimo priežiūros tvarkos aprašo reikalavimų ir kontroliuojamas statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymas“;

3.3.2. „*Švietimo ir mokslo ministrui* – informuoti (pridedant tai patvirtinančius dokumentus), ar buvo atsakyta į Savivaldybės raštus (2013-03-08, Nr. S-669-11 ir 2013-11-07, Nr. S-3164-1); jeigu buvo, nurodyti datą; jeigu nebuvo atsakyta, motyvuotai nurodyti priežastis bei pateikti Savivaldybei motyvuotą atsakymą.“

4. Savivaldybė, vykdydama Rekomendacijas, 2014-07-14 raštu Seimo kontrolierių informavo bei pateikė dokumentus:

4.1. „Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-05-22 įsakymu Nr. A-702 sudaryta darbo grupė patikrino ir įvertino Namu Bendrijos valdymo organų vykdytą veiklą 2012–2013 metais. Nustatyta, kad Bendrijos pirmininkas netinkamai vykdė jam priskirtas funkcijas ir neatsakingai organizavo Bendrijos veiklą.“

Seimo kontrolieriui pateiktas 2014-06-16 patikrinimo aktas Nr. 1 (toliau vadinama – Patikrinimo aktas), kuriame nurodoma, kad:

1) Bendrijos pirmininkas savo pareigos neįvykdė, t. y. neperregistravo statybos bendrijos į daugiabučio namo savininkų bendriją;

2) Namu statybos bendrijos Daugiabučio gyvenamojo namo ar kitos paskirties pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų aprašas parengtas 2014-06-16, bet nepatvirtintas visuotiniame susirinkime;

3) Bendrijos pirmininkas ilgalaikių Namu planų nepateikė;

4) 2014-04-10 visuotiniame butų ir kitų patalpų savininkų susirinkime priimtas sprendimas

dėl Namų atnaujinimo (modernizavimo) ir dalyvavimo valstybės remiamoje daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje;

5) 2012 metais nesurengta nė vieno visuotinio bendrijos narių susirinkimo, 2013 metais įvyko 1 susirinkimas, o 2014 metais net 4 visuotiniai susirinkimai;

6) Bendrijai buvo pateikti nurodymai.

4.2. „2014-06-19 įvyko Namų butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimas, kuriame priimti sprendimai dėl Bendrijos steigimo, Bendrijos įstatų patvirtinimo, išrinktas naujas Bendrijos pirmininkas ir Bendrijos valdyba.“ Seimo kontrolieriui pateiktas Namų butų ir kitų patalpų savininkų visuotinio susirinkimo protokolas.

4.3. „2014-07-07 pateiktas raštas dėl Namų defektų pašalinimo, kuriame nurodoma, kad sutvarkyta išorinė lietaus nuvedimo sistema, sutvarkyta elektros instaliacija, nudažytas lango rėmas, 2014-06-16 atlikta kasmetinė apžiūra, bei informuojama, kad kiti darbai bus atlikti vykdant projektą „Daugiabučių namų modernizavimo skatinimas, II etapas.“

4.4. „2014-05-19 pasirašytas papildomas susitarimas prie 2013-11-19 Partnerystės dėl projekto „Daugiabučių namų modernizavimo skatinimas, II etapas“ įgyvendinimo ir bendradarbiavimo dėl energinio efektyvumo didinimo programų įgyvendinimo Savivaldybėje sutarties Nr. BETA-4-2013-42 ir Namas įrašytas į modernizuojamų Savivaldybės daugiabučių namų sąrašą. Įvykdytas mažos vertės viešasis pirkimas dėl Namų energinio naudingumo sertifikato ir investicijų plano parengimo. 2014-07-14 organizuojamas Namų butų ir kitų patalpų savininkų susitikimas su energinio naudingumo sertifikato ir investicijų plano rengėjais dėl Namų atnaujinimo (modernizavimo).“

5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau vadinama – Ministerija) 2014-05-21 raštu Seimo kontrolierių informavo, kad „klausimas dėl valstybei nuosavybės teise priklausančios ir šiuo metu Šiaulių profesinio rengimo centro [toliau vadinama – Centras] patikėjimo teise valdomos katilinės [...] perdavimo Savivaldybės nuosavybėn buvo sprendžiamas pagal Ministerijos kompetenciją raštu ir žodžiu. [...]. Ministerijos darbuotojai tarpininkavo, sprendžiant klausimą dėl katilinės perdavimo ir Centrai bei Savivaldybei derantis.“

Seimo kontrolieriui pateiktas Ministerijos 2013-12-16 raštas, adresuotas Savivaldybei (kopija), kuriame nurodoma: „Šiaulių profesinio rengimo centras informavo Ministeriją, kad šiuo metu perduoti katilinės Savivaldybės nuosavybėn negali dėl šių priežasčių: neįrengti 3 šilumos mazgai, neišspręstas pastato, kuriame yra katilinė, šildymo klausimas, neparengti reikalingi šilumos trasų ir pastato dalies perdavimo dokumentai. [...] po minėtų problemų išsprendimo Centrai pripažinus katilinę nereikalinga valstybės funkcijoms įgyvendinti ir pateikus visus būtinus dokumentus Ministerijai, Savivaldybės tarybai [...] priėmus sprendimą dėl katilinės perėmimo Savivaldybės nuosavybėn teisės aktų nustatyta tvarka, galėsime rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl katilinės perdavimo Savivaldybės nuosavybėn.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

6.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra: „[...] 15) savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma; [...] 21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka; [...] 42) pagal įstatymų nustatytą kompetenciją gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos valdymo organų, [...], veiklos priežiūra ir kontrolė [...]“

6.2. *Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme* reglamentuojama:

6.2.1. *13 straipsnis* – „Valstybės parama daugiabučio namo butų ir kitų patalpų

savininkams, įgyvendinantiems atnaujinimo (modernizavimo) projektus pagal Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas, teikiama, jeigu pagal atnaujinimo (modernizavimo) projekte numatytas priemonės pasiekiami ne mažesnė kaip D pastato energinio naudingumo klasė, kuri nustatoma pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą įgyvendinančius statybos techninius reglamentus.“

6.2.2. 15 straipsnis – „1. Sprendimą dėl atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimo pagal Vyriausybės patvirtintą programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas ir investicijų plano patvirtinimo, lėšų skolinimosi atnaujinimo (modernizavimo) projektui (ar jo daliai) parengti ir įgyvendinti ir kreditavimo sutarties sąlygų butų ir kitų patalpų savininkai priima balsų dauguma Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta sprendimų priėmimo tvarka. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) protokolo pavyzdinę formą nustato Vyriausybės įgaliota institucija. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto sprendimo dėl daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) įgyvendinimą, vadovaudamasis butų ir kitų patalpų savininkų patvirtintu investicijų planu, organizuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas. Kai atnaujinimo (modernizavimo) projektas įgyvendinamas pagal savivaldybės programą, šio projekto (ar jo dalies) parengimo ir (ar) įgyvendinimo administravimas ir (ar) finansavimo organizavimas butų ir kitų patalpų savininkų sprendimu gali būti pavestas savivaldybės programos įgyvendinimo administratoriui. Pavedimo sutartį pagal butų ir kitų patalpų savininkų sprendime nustatytas sąlygas sudaro ir jos vykdymą kontroliuoja bendrojo naudojimo objektų valdytojas. Pavedimo sutarties pavyzdinę formą nustato Vyriausybės įgaliota institucija.“

6.3. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme reglamentuojama: 8^l straipsnis – „Valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis šiais principais: 1) visuomeninės naudos; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą; 2) efektyvumo; šis principas reiškia, kad sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei; 3) racionalumo; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas ir racionaliai tvarkomas; [...].“

Išvados

7. Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas, ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių.“

8. Atsižvelgus į tai, kad Pareiškėja naujų aplinkybių nenurodė (Seimo narys informavo, kad ji teigia, jog Seimo kontrolieriaus Rekomendacijos nevykdomos, tačiau nėra aišku, kurios) bei į Savivaldybės pateiktą informaciją dėl Rekomendacijų vykdymo, vadovaujantis šios pažymos 6 paragrafe išdėstytu teisiniu reglamentavimu, konstatuotina:

8.1. Savivaldybė nustatyta tvarka informavo Seimo kontrolierių apie Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus (pateikė informaciją patvirtinančius dokumentus; šios pažymos 4 paragrafas) dėl:

1) atliktos Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės: Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu sudarė darbo grupę, kuri patikrino ir įvertino Namų bendrijos valdymo organų vykdytą veiklą, surašė patikrinimo aktą;

2) statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų vykdymo;

3) priimtų sprendimų dėl Namų atnaujinimo (modernizavimo): 2014-05-19 pasirašytas papildomas susitarimas, Namas įrašytas į modernizuojamų Savivaldybės daugiabučių namų sąrašą, įvykdytas mažos vertės viešasis pirkimas dėl Namų energinio naudingumo sertifikato ir investicijų

plano parengimo, 2014-07-14 buvo organizuojamas Namu butų ir kitų patalpų savininkų susitikimas su energinio naudingumo sertifikato ir investicijų plano rengėjais dėl Namu atnaujinimo (modernizavimo), t. y. pradėta įgyvendinti Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa bei pradėtas Namu atnaujinimo (modernizavimo) procesas;

8.2. po Seimo kontrolieriaus atlikto Pareiškėjos 2014-01-06 skunde nurodytų aplinkybių tyrimo (Seimo kontrolieriaus 2014-04-09 pažyma Nr. 4D-2014/2-34) praėjo beveik metai, informacija dėl Namu atnaujinimo (modernizavimo) proceso pateikta 2014-07-14, todėl tikslinga kreiptis į Savivaldybę dėl papildomos informacijos:

1) kaip organizuojamas ir (arba) įgyvendinamas / įgyvendintas Namu atnaujinimo (modernizavimo) projektas;

2) ar jau išspręstas katilinės perėmimo Savivaldybės nuosavybėn (šios pažymos 5 paragrafas) klausimas.

9. Apibendrinant pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad Seimo kontrolieriaus Rekomendacijos, teiktos Savivaldybei 2014-04-09 pažymoje Nr. 4D-2014/2-34, dar yra vykdomos, taigi, Pareiškėjos skundas dėl Savivaldybės pareigūnų nevykdomų Seimo kontrolieriaus Rekomendacijų atmestinas.

10. *Atkreiptinas Savivaldybės dėmesys į tai, kad:*

10.1. Savivaldybei nuosavybės teise Name priklauso 31 butas (pastaba: 62 procentai) ir ji turi sprendžiamąjį balsą sprendžiant Namu atnaujinimo klausimus, taigi Savivaldybė turi realią galimybę užtikrinti, kad Namu atnaujinimas (modernizavimas) nebūtų nepagrįstai vilkinamas (pvz., inicijuoti butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimą dėl sprendimų priėmimo);

10.2. vietos savivalda, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 12 punktu, grindžiama *viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę principu*, taigi Savivaldybės gyventojai arba jų atstovai turi teisę susipažinti su Savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie Savivaldybės institucijų ir kitų Savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą, taigi Savivaldybė turi užtikrinti, kad Namu butų ir kitų patalpų savininkai / nuomininkai būtų laiku ir išsamiai informuojami apie įgyvendinamą Namu atnaujinimo (modernizavimo) projektą.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų atmesti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja **Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui** informuoti (pridedant tai patvirtinančius dokumentus):

1) ar 2014-07-14 įvyko Namu butų ir kitų patalpų savininkų susitikimas su energinio naudingumo sertifikato ir investicijų plano rengėjais; jeigu įvyko, kada, kokie sprendimai priimti; jeigu neįvyko, kodėl, nurodyti motyvuotas priežastis bei imtis priemonių dėl susitikimo organizavimo;

2) ar jau parengtas Namu atnaujinimo (modernizavimo) investicinis projektas; jeigu parengtas, kada, ar jau vyko butų ir kitų patalpų savininkų balsavimas dėl investicinio projekto, kada, kokie sprendimai priimti; jeigu investicinis projektas neparengtas, kodėl, nurodyti motyvuotas

priežastis;

3) ar jau įgyvendintas Namų atnaujinimo (modernizavimo) projektas; jeigu tai padaryta, kada, kokie sprendimai priimti; jeigu dar neįgyvendintas, kokie darbai neatlikti, kada numatoma baigti Namų atnaujinimą (modernizavimą);

4) ar jau išspręstas klausimas dėl Centrai priklausančios katilinės perėmimo Savivaldybės nuosavybėn; jeigu katilinė perimta Savivaldybės nuosavybėn, kada; jeigu katilinės perėmimo klausimas nesprenžiamas, kodėl; nurodyti motyvuotas priežastis.

Apie rekomendacijų vykdymą prašytume Seimo kontrolierių informuoti iki 2015-08-01.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys